

Traducerea acestei pagini a fost generată prin traducere automată [Link]. Traducerile automate pot conține erori care pot reduce claritatea și exactitatea; Ombudsmanul nu își asumă răspunderea pentru eventuale discrepanțe. Pentru cele mai fiabile informații și securitate juridică, vă rugăm să consultați versiunea sursă din engleză, linkul de mai sus. Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați [politica noastră lingvistică și de traducere](#) [Link].

Decizie privind ancheta din proprie inițiativă privind modul în care Comisia Europeană monitorizează fondurile structurale și de investiții ale UE pentru a se asigura că acestea sunt utilizate pentru a promova dreptul persoanelor cu handicap la o viață independentă și la incluziune în comunitate (OI/2/2021/MHZ)

Decizie

Caz OI/2/2021/MHZ - **Deschis la** 03/02/2021 - **Decizie din** 27/04/2022 - **Instituția vizată** Comisia Europeană (Nu se justifică investigații suplimentare) |

Ancheta a vizat modul în care Comisia Europeană monitorizează utilizarea de către statele membre a fondurilor structurale și de investiții (ESI) ale UE pentru a promova dreptul persoanelor cu handicap și al persoanelor în vârstă la viață și incluziune independentă în comunitate (dezinstituționalizare) și dacă Comisia aplică sancțiuni în caz contrar.

În cursul anchetei, Ombudsmanul a primit contribuții din partea ombudsmanilor naționali și a organizațiilor societății civile.

Ombudsmanul a constatat că Comisia ar putea oferi orientări mai clare cu privire la necesitatea de a promova dezinstituționalizarea în contextul utilizării fondurilor ESI. Ea consideră, de asemenea, că Comisia ar putea lua măsuri pentru a îmbunătăți monitorizarea activităților finanțate prin ESI și că ar trebui să adopte o abordare mai proactivă în ceea ce privește punerea în aplicare, în special în cazul în care sunt exprimate preocupări cu privire la faptul că activitățile finanțate prin ESI contravin obligației de a promova dezinstituționalizarea. Ombudsmanul a subliniat, de asemenea, necesitatea de a fi deosebit de vigilent în ceea ce privește fondurile utilizate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.

Ombudsmanul a închis ancheta, prezentând zece sugestii menite să îmbunătățească orientările emise de Comisie și procesul de monitorizare. Ea a subliniat necesitatea ca Comisia să acționeze rapid, având în vedere programele de finanțare suplimentare create ca răspuns la

pandemia de COVID-19, precum și recente modificări ale normelor în vigoare.

Ombudsmanul va lua în considerare revenirea la această chestiune în viitor, pentru a evalua progresele înregistrate.

Contextul anchetei din proprie inițiativă

1. UE este parte la Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (CRPD), ale cărei dispoziții fac în prezent parte integrantă din legislația UE [1]. Articolul 19 din CRPD prevede că părțile la convenție „*recunosc dreptul egal al tuturor persoanelor cu handicap de a trăi în comunitate, cu alegeri egale cu ceilalți, și iau măsuri eficiente și adecvate pentru a facilita exercitarea deplină a acestui drept de către persoanele cu handicap, precum și incluziunea și participarea lor deplină în comunitate*”. UE a identificat viața independentă și dreptul la incluziune socială ca fiind o competență a UE [2].

2. „Dezinstituționalizarea” [3] este un obiectiv specific al CRPD. Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu handicap [4] a afirmat că investițiile continue în îngrijirea instituționalizată împiedică realizarea deplină a dreptului de a trăi independent și de a fi incluse în comunitate. [5] Comitetul ONU a recomandat ca „*UE să elaboreze o abordare care să orienteze și să încurajeze dezinstituționalizarea și să consolideze monitorizarea utilizării fondurilor structurale și de investiții europene, astfel încât acestea să fie utilizate strict pentru dezvoltarea serviciilor de sprijin pentru persoanele cu handicap în comunitățile locale și nu pentru reamenajarea sau extinderea instituțiilor*”. Comitetul a recomandat, de asemenea, ca UE „*să suspende, să retragă și să recupereze plățile în cazul încălcării obligației de respectare a drepturilor fundamentale*” [6].

3. „Regulamentele privind dispozițiile comune” [7] [8] stabilesc normele care reglementează fondurile structurale și de investiții europene („fondurile ESI”). Acestea afirmă că fondurile ESI ar trebui să fie puse în aplicare într-un mod care să promoveze tranziția de la îngrijirea instituțională la îngrijirea familială și la nivelul comunității [9].

4. În anchetele anterioare bazate pe plângeri, Ombudsmanul European a încercat să examineze cât de consecvent este aplicat acest lucru. [10] Organizațiile societății civile continuă să își exprime îngrijorarea cu privire la utilizarea fondurilor UE pentru construirea de structuri de îngrijire instituțională pentru persoanele cu handicap [11].

5. Pandemia de COVID-19 a reorientat atenția asupra situației persoanelor din instituțiile de îngrijire rezidențiale, existând dovezi că nu s-au luat măsuri suficiente pentru a-i proteja pe cei aflați în îngrijire instituțională. În mai 2020, raportorul special al ONU de atunci pentru drepturile persoanelor cu handicap și raportorul special al ONU pentru dreptul la locuințe adecvate au scris Comisiei Europene pentru a-și exprima îngrijorarea cu privire la conformitatea anumitor proiecte finanțate de UE cu articolul 19 din CNUDPH. [12] În special, ei au afirmat: „*Prin continuarea acordării de sprijin financiar proiectelor care promovează și consolidează*

instituționalizarea persoanelor cu handicap, Comisia Europeană aprobă, legitimează și contribuie activ la continuarea modelului medical al dizabilității, subminând astfel progresele realizate prin adoptarea CRPD, și încurajează statele să mențină cadre depășite, ineficiente și discriminatorii care încalcă drepturile persoanelor cu handicap.”

Ancheta

6. Ombudsmanul a deschis o anchetă din proprie inițiativă pentru a examina modul în care Comisia monitorizează modul în care statele membre utilizează fondurile structurale și de investiții ale UE (ESI) pentru a promova dreptul la viață independentă al persoanelor cu handicap și dacă Comisia impune sancțiuni în caz contrar.

7. În cursul anchetei, Ombudsmanul a primit răspunsul Comisiei la întrebările specifice ale Ombudsmanului. Ombudsmanul a solicitat organizațiilor societății civile să își prezinte observațiile cu privire la răspunsul Comisiei [13] .

8. Ombudsmanul a solicitat, de asemenea, membrilor Rețelei europene a ombudsmanilor (ENO) să își aducă contribuția cu privire la modul în care dreptul la o viață independentă este pus în aplicare în statul lor membru, pe baza plângerilor pe care le-au tratat sau a informațiilor care le-au fost aduse la cunoștință. Ombudsmanul i-a întrebat, de asemenea, dacă consideră că este fezabil și de dorit să participe la „comitetele de monitorizare” naționale, care vor examina performanța programelor finanțate de UE în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a UE și cu UNCRPD. [14] Au răspuns treisprezece ombudsmani naționali. [15]

Monitorizare

Întrebările Ombudsmanului adresate Comisiei

9. Ombudsmanul a adresat Comisiei întrebări detaliate, solicitând:

(a) Dacă Comisia intenționează să își consolideze rolul în monitorizarea utilizării fondurilor ESI pentru a promova dezinstituționalizarea?

(b) Dacă Comisia are în vedere modificări sau îmbunătățiri în ceea ce privește acest aspect în orientările practice adresate personalului său și autorităților naționale pentru gestionarea proiectelor finanțate de UE?

(c) Dacă Comisia are în vedere măsuri suplimentare sau finanțare în vederea promovării active a dezinstituționalizării pe baza problemelor acute identificate în contextul pandemiei de COVID-19?

(d) Dacă Comisia intenționează să aplice cerințe specifice pentru programele de finanțare care

vizează promovarea dezinstituționalizării?

10. Ombudsmanul a solicitat, de asemenea, Comisiei să împărtășească răspunsul său la scrisoarea trimisă în comun Comisiei de către raportorul special al ONU pentru drepturile persoanelor cu handicap și de către raportorul special al ONU pentru dreptul la o locuință adecvată.

Răspunsul Comisiei

11. În perioada de finanțare 2021-2027, Comisia va continua să aprobe programele naționale și le va monitoriza și audita periodic pentru a se asigura că proiectele individuale respectă prioritățile convenite, normele de punere în aplicare și principiul bunei gestiuni financiare în ceea ce privește bugetul UE. Cu toate acestea, autoritățile naționale au responsabilitatea principală și dispun de o marjă de apreciere în ceea ce privește selectarea și monitorizarea proiectelor individuale în vederea finanțării, în conformitate cu Carta UE și cu Regulamentul privind dispozițiile comune.

12. Comisia a afirmat că, deși utilizarea fondurilor ESI pentru facilități rezidențiale nu este interzisă în mod definitiv, statele membre trebuie să facă progrese în ceea ce privește promovarea condițiilor de viață independente și a dezinstituționalizării. Orientările Comisiei pentru statele membre cu privire la utilizarea fondurilor ESI pentru perioada 2014-2020 au afirmat că nu se poate acorda finanțare pentru construirea sau renovarea centrelor rezidențiale de îngrijire, indiferent de dimensiunea acestora. Cu toate acestea, în mai multe cazuri, statele membre au solicitat finanțare pentru centrele de îngrijire rezidențială, argumentând că acest lucru a făcut parte din procesul de asigurare a dezinstituționalizării și a vieții independente. Aceștia au susținut că acest proces necesită dezvoltarea de servicii individualizate, închiderea planificată a instituțiilor rezidențiale pe termen lung și punerea la dispoziția persoanelor cu handicap a serviciilor generale.

13. Potrivit Comisiei, ar trebui să existe o prioritate clară, Fondul social european Plus (FSE+) fiind utilizat pentru a sprijini furnizarea de servicii comunitare și familiale. Ca o etapă complementară a acestui proces, ar fi putut fi alocată finanțare în cadrul Fondului european de dezvoltare regională (FEDR) pentru dezvoltarea infrastructurii menite să asigure o viață independentă.

14. Pentru perioada de programare 2021-2027, promovarea dezinstituționalizării rămâne o prioritate pentru fondurile ESI. Comisia intenționează să emită orientări pentru statele membre cu privire la promovarea vieții independente și a incluziunii în comunitate.

15. Comisia a descris condițiile prealabile pentru execuția fondurilor ESI. Pentru perioada de programare 2014-2020, acestea au fost denumite „condiționalități ex ante”. Pentru perioada de finanțare 2021-2027, acestea sunt denumite „condiții favorizante”, cu două categorii diferite: condițiile orizontale, aplicabile tuturor fondurilor UE, și condițiile tematice, care sunt relevante pentru trecerea de la îngrijirea instituțională la cea comunitară [16].

16. Monitorizarea efectuată de Comisie include evaluarea îndeplinirii acestor condiții de către statele membre. Acesta intenționează să dezvolte un modul de formare și să ofere asistență tehnică pentru a asigura punerea în aplicare a condițiilor. Comisia va monitoriza punerea în aplicare a programelor prin intermediul reuniunilor comitetului de monitorizare, al rapoartelor anuale de punere în aplicare, al reuniunilor anuale de revizuire și al reuniunilor tehnice. Comisia utilizează, de asemenea, resurse suplimentare de monitorizare, cum ar fi experți externi, seminarii de învățare și sesiuni de formare pentru proprii „agenți de birou”, care urmăresc programele de finanțare din statele membre.

17. Comisia a afirmat că comitetele de monitorizare ar trebui să includă organisme pentru drepturile fundamentale, cum ar fi instituțiile naționale din domeniul drepturilor omului, care ar putea juca un rol în asigurarea faptului că programele finanțate de UE sunt concepute și puse în aplicare în conformitate cu cartă. Părțile interesate relevante, cum ar fi organizațiile care reprezintă persoanele cu handicap, ar trebui să fie implicate în conceperea și punerea în aplicare a programelor, iar expertiza și contribuțiile acestora ar trebui utilizate în detaliu.

18. În ceea ce privește impactul pandemiei de COVID-19 asupra deciziilor de finanțare, Comisia a afirmat că Inițiativele pentru investiții ca reacție la coronavirus [17] au inclus sprijin pentru operațiuni care vizează limitarea răspândirii virusului în centrele de îngrijire rezidențială și promovarea dezvoltării serviciilor de îngrijire la domiciliu și a serviciilor comunitare. Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU) a furnizat resurse suplimentare în cadrul FSE+ și FEDR pentru achiziționarea de echipamente de protecție pentru personalul de îngrijire, precum și pentru servicii extinse de asistență medicală și de asistență socială, printre altele.

19. În răspunsul său adresat raportorilor speciali ai ONU, Comisia a afirmat că promovarea tranziției de la serviciile instituționale la serviciile comunitare poate necesita, în unele cazuri, soluții tranzitorii menite să asigure condiții de viață sănătoase și sigure. Acesta a subliniat că scopul său este de a se asigura că acest lucru nu subminează obiectivul general al articolului 19 din CRPD.

20. Ca răspuns la întrebarea raportorilor ONU privind utilizarea fondurilor ESI pentru a înlocui instituțiile mari cu instituții mai mici pentru persoanele cu handicap, Comisia a afirmat că este responsabilitatea statelor membre să aleagă ce proiecte să sprijine, dar că acestea trebuie să respecte condițiile prealabile.

Evaluarea Ombudsmanului

21. Evaluarea Ombudsmanului ia în considerare răspunsurile ombudsmanilor naționali și ale organizațiilor societății civile, consultate în contextul anchetei, care pot fi găsite în anexă.

22. Regulamentul privind dispozițiile comune prevede că, deși statele membre sunt responsabile de pregătirea programelor operaționale [18] și a acordurilor de parteneriat [19] ,

precum și de punerea în aplicare a programelor în conformitate cu legislația națională și a UE aplicabilă [20] , Comisia este responsabilă de monitorizarea utilizării fondurilor ESI în conformitate cu obiectivele și standardele definite în regulament.

23. În cadrul monitorizării fondurilor ESI, Comisia ar trebui să evalueze dacă statele membre respectă orientările stabilite de aceasta. În *Strategia sa pentru drepturile persoanelor cu handicap 2021-30* [21], Comisia a anunțat că, în 2023, va adopta orientări” recomandând statelor membre îmbunătățiri în ceea ce privește viața independentă și incluziunea în comunitate. Este extrem de important ca aceste orientări să fie elaborate de Comisie în consultare cu organizațiile care reprezintă persoanele cu handicap.

24. În plus, Ombudsmanul consideră că Comisia ar trebui să furnizeze propriului personal orientări actualizate și lipsite de ambiguitate pentru a le permite să monitorizeze în mod riguros dacă utilizarea fondurilor UE de către statele membre respectă articolul 19 din CRPD. Singurele orientări disponibile publicului pentru personalul Comisiei cu privire la dezinstituționalizare datează din 2014 [22] . Aceasta nu include o listă de verificare a elementelor pe care funcționarii Comisiei ar trebui să le ia în considerare atunci când evaluează documentele naționale. Orientările sunt descriptive și ar beneficia de o mai mare practică. [23]

25. Emiterea de noi orientări pentru statele membre și pentru personalul propriu al Comisiei este o chestiune prioritară, având în vedere modificările aduse noului Regulament privind dispozițiile comune și programelor de finanțare suplimentare create ca răspuns la pandemia de COVID-19. Odată adoptate, acestea ar trebui publicate online pentru a facilita controlul public.

Orientări pentru statele membre

26. Comisia aprobă acordurile de parteneriat și, ulterior, programele de punere în aplicare a fondurilor aferente [24] . Pentru perioada de finanțare 2014-2020 [25] , aprobarea a fost condiționată de existența unei capacități administrative pentru punerea în aplicare și aplicarea CRPD [26] și de existența unui cadru strategic de politică pentru reducerea sărăciei, inclusiv măsuri de promovare a trecerii de la îngrijirea instituțională la cea comunitară [27] .

27. Programele naționale [28] nu confirmă întotdeauna în mod explicit existența unei strategii naționale specifice privind dezinstituționalizarea. Comisia ar trebui să încerce să abordeze această problemă pentru actuala perioadă de programare 2021-2027 [29] , de exemplu solicitând statelor membre să furnizeze informații clare cu privire la strategiile lor de dezinstituționalizare.

28. Pentru perioada de programare 2021-2027, Comisia este obligată să verifice dacă programele naționale respectă condițiile favorizante. [30]

29. În ceea ce privește respectarea condițiilor orizontale, Ombudsmanul ia act de faptul că Comisia a emis deja orientări, inclusiv o listă de verificare privind respectarea Cartei drepturilor fundamentale în utilizarea fondurilor ESI [31] . Acest lucru a venit ca răspuns la o anchetă

anterioară a Ombudsmanului [32] .

30. În ceea ce privește cele două condiții tematice relevante pentru dezinstituționalizare [33] , criteriile pentru îndeplinirea acestor două condiții sunt generale. Viitoarele orientări pentru statele membre ar trebui să încerce să abordeze această problemă, de exemplu, oferind exemple de posibile măsuri care ar putea sprijini dezinstituționalizarea și tranziția către îngrijire familială și comunitară. Organizațiile care reprezintă persoanele cu handicap ar trebui să fie consultate în acest sens și să li se solicite să propună posibile caracteristici ale unor astfel de măsuri.

31. Ombudsmanul încurajează, de asemenea, Comisia să se asigure că statele membre asigură utilizarea fondurilor din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență al UE și promovează dezinstituționalizarea.

Orientări pentru personalul Comisiei

32. În *Strategia sa pentru drepturile persoanelor cu handicap 2021-30* , Comisia a afirmat că, în perioada de programare anterioară, utilizarea fondurilor ESI pentru construirea sau renovarea instituțiilor rezidențiale de lungă ședere a fost exclusă. Cu toate acestea, Comisia admite că, în practică, acceptă utilizarea fondurilor ESI pentru instituții în cazul în care statele membre pot demonstra că finanțarea face parte din „procesul de dezinstituționalizare” . [34]

33. Acest lucru riscă să fie problematic, atunci când este privit împotriva declarațiilor și recomandărilor clare ale Comitetului CNUDPH. Prin urmare, în orientările destinate personalului său, Comisia ar trebui să definească foarte clar ce implică un astfel de proces [35] , stabilind indicatori cu privire la modul de definire a acestuia. În plus, Comisia ar trebui să verifice dacă procesul este transparent, astfel încât să facă obiectul unui control public. Orientările ar trebui să clarifice faptul că orice excepție de la interdicția de finanțare a instituțiilor ar trebui să fie interpretată în mod restrictiv și să reflecte comentariul Comitetului ONU potrivit căruia nu ar trebui construite noi „ *instituții pe termen lung* ” și că „ *instituțiile rezidențiale de îngrijire pe termen lung* ” mai vechi nu ar trebui renovate dincolo de „ *măsurile cele mai urgente necesare pentru a proteja siguranța fizică a rezidenților* ” . [36]

Instrumente de monitorizare

34. Progresele înregistrate în cadrul programelor naționale pot fi evaluate numai dacă Comisiei i se furnizează informații relevante și în timp util cu privire la performanța acestora. Deși Comisia trebuie să se bazeze pe informațiile furnizate de autoritățile naționale, aceasta ar trebui, de asemenea, să țină seama într-o mai mare măsură de sursele independente de informații. În acest scop, Comisia ar trebui să utilizeze în mod sistematic rapoartele ombudsmanilor naționali și regionali, dintre care mulți fac parte, de asemenea, din cadrele de monitorizare a CRPD [37] . Comisia ar putea, de asemenea, să îi contacteze direct cu privire la aspecte specifice pentru a-și îmbogăți evaluarea.

35. Comisia a subliniat importanța comitetelor naționale de monitorizare [38] Întrucât informațiile incluse în programele naționale sunt generale, Comisia ar putea avea nevoie de informații cu privire la cererile de propuneri pentru a putea evalua respectarea cerinței ca acțiunile finanțate să contribuie la dezinstituționalizare. Comitetele de monitorizare discută și comentează propunerile. Acestea sunt, de asemenea, implicate în stabilirea metodologiei și a criteriilor utilizate pentru selectarea proiectelor.

36. Participarea organizațiilor care reprezintă persoanele cu handicap la comitetele de monitorizare ar putea juca un rol esențial în acest proces. Prin urmare, Comisia ar trebui să îndemne statele membre să faciliteze participarea reprezentanților acestor organizații. Comisia ar trebui, de asemenea, să solicite statelor membre să se asigure că deciziile comitetului de monitorizare, în special recomandările adresate autorităților naționale cu privire la finanțare, sunt publicate pe site-urile internet ale autorităților naționale relevante într-un format accesibil. De asemenea, Comisia ar putea încuraja statele membre să invite ombudsmanii naționali să participe la comitetele de monitorizare într-un rol adecvat (în calitate de consilieri sau membri).

Măsuri corective și proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor

Întrebările Ombudsmanului adresate Comisiei

37. În 2020, Comisia a primit plângeri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Austriei și Poloniei cu privire la construirea de structuri de îngrijire instituțională, care au fost cofinanțate din fondurile ESI. [39] Ombudsmanul a întrebat Comisia cu privire la stadiul acestor plângeri privind încălcarea dreptului comunitar.

38. Ombudsmanul a întrebat, de asemenea, în ce circumstanțe, în cazul în care Comisia ar lua în considerare inițierea unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva unui stat membru în ceea ce privește utilizarea fondurilor ESI.

39. În cele din urmă, Ombudsmanul a dorit să știe ce măsuri sunt prevăzute în cazul în care fondurile ESI ar fi utilizate în contradicție cu cerințele din CRPD.

Răspunsul Comisiei

40. Comisia a afirmat că plângerea austriacă se referă la facilitățile pentru persoanele cu handicap cofinanțate în cadrul Programului austriac de dezvoltare rurală, care a fost sprijinit de FEDR în perioada 2014-2020. Plângerea poloneză se referă la opt proiecte cofinanțate în cadrul FEDR. Comisia este în curs de examinare a ambelor critici.

41. Comisia a afirmat că, în cazul în care există o încălcare a Cartei sau a CNUDPH într-o

instituție de îngrijire instituțională care a primit sprijin din fondurile ESI și dacă această încălcare a fost legată de activități finanțate, iar statul membru nu a încercat să corecteze acest lucru, Comisia poate aplica „măsuri de gestiune financiară” (întreruperea sau suspendarea plăților sau o corecție financiară). În acest sens, Comisia ține seama de natura, gravitatea și implicațiile financiare ale încălcării atunci când stabilește măsurile corective care trebuie aplicate, astfel cum se prevede în Regulamentul privind dispozițiile comune.

42. În cazul în care condițiile favorizante nu sunt îndeplinite, Comisia poate decide să nu ramburseze cheltuielile relevante.

Evaluarea Ombudsmanului

43. Evaluarea Ombudsmanului ia în considerare răspunsurile ombudsmanilor naționali și ale organizațiilor societății civile, consultate în contextul anchetei, care pot fi găsite în anexă.

44. CNUDPH [40] și Carta drepturilor fundamentale a UE [41] interzic discriminarea pe motive de handicap. CNUDPH stabilește dreptul la o viață independentă. [42] Carta stabilește dreptul persoanelor cu handicap de a beneficia de măsuri de asigurare a independenței. [43] Regulamentele privind dispozițiile comune prevăd că statele membre și Comisia ar trebui să asigure respectarea legislației UE [44], inclusiv respectarea Cartei și a CNUDPH [45], în punerea în aplicare a fondurilor ESI.

45. În 2021, Comitetul ONU și-a exprimat îngrijorarea cu privire la modul în care fondurile UE sunt utilizate în mai multe state membre ale UE și a formulat recomandări menite să asigure utilizarea fondurilor în conformitate cu articolul 19 din CRPD. [46] Cu toate acestea, Ombudsmanul nu este conștient de faptul că Comisia a inițiat în mod oficial proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva oricărui stat membru pentru utilizarea fondurilor ESI pentru activități care nu respectă CRPD sau că a decis să suspende plățile intermediare pe baza unui aviz motivat emis de Comisie în temeiul articolului 258 din TFUE. [47]

46. Comisia a precizat în mod clar că va iniția în mod oficial proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor numai în ultimă instanță, în cazul în care nu se poate ajunge la un acord cu statul membru suspectat de nerespectarea dreptului UE. [48] În acest scop, aceasta a subliniat rolul instanțelor naționale în asigurarea respectării dreptului UE, inclusiv prin sesizarea Curții de Justiție a UE [49].

47. În contextul unei anchete anterioare [50], Ombudsmanul a subliniat utilitatea procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru a se asigura că statele membre își respectă obligațiile în materie de drepturi fundamentale și pentru a evita încălcările individuale ale drepturilor fundamentale. Acest lucru capătă o importanță deosebită, având în vedere situația vulnerabilă în care se află multe persoane cu handicap și provocările cu care se pot confrunta în desfășurarea procedurilor judiciare la nivel național.

48. Ombudsmanul regretă faptul că Comisia nu pare să fi urmat această abordare, în special în

vederea utilizării procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor ca instrument pentru a se asigura că statele membre promovează și nu împiedică progresul în direcția dezinstituționalizării și, procedând astfel, respectă Carta și CRPD în ceea ce privește utilizarea fondurilor UE.

49. În contextul unei anchete anterioare a Ombudsmanului [51], s-a constatat că Comisia s-a angajat într-un dialog intens cu autoritățile maghiare cu privire la un proiect finanțat de UE care nu a respectat obligația de a promova dezinstituționalizarea, după ce Comitetul ONU [52] și-a exprimat îngrijorarea. Ombudsmanul consideră că Comisia ar putea adopta această abordare într-un mod mai sistematic.

50. Chiar dacă statele membre sunt responsabile de selectarea și punerea în aplicare a proiectelor care primesc fonduri ESI, Comisia are responsabilitatea de a interveni în cazul în care constată că un proiect nu respectă CRPD și regulamentele privind dispozițiile comune, în special în ceea ce privește obligația de a promova dezinstituționalizarea. În special, în cazul în care Comitetul ONU își exprimă îngrijorarea cu privire la conformitatea activităților finanțate de UE cu dispozițiile CRPD privind dezinstituționalizarea, Comisia ar trebui să sesizeze în mod activ statul membru în cauză și să ia în considerare impunerea de sancțiuni financiare, astfel cum se prevede în Regulamentul privind dispozițiile comune [53].

Concluzie

Pe baza anchetei, Ombudsmanul încheie acest caz cu următoarea concluzie:

Această anchetă este închisă, deoarece în această etapă nu sunt justificate alte anchete. Mai jos sunt prezentate o serie de sugestii de îmbunătățire.

Comisia Europeană, membrii Rețelei europene a ombudsmanilor și membrii cadrului UE în temeiul articolului 33 alineatul (2) din UNCRPD vor fi informați cu privire la această decizie.

Sugestii de îmbunătățire

Îndrumare

(i) Comisia ar trebui să ofere orientări mai clare statelor membre și personalului său cu privire la necesitatea de a promova dezinstituționalizarea în contextul utilizării fondurilor ESI, precum și a fondurilor utilizate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență. Emiterea de noi orientări este o chestiune prioritară, având în vedere modificările aduse noului Regulament privind dispozițiile comune și programelor de finanțare suplimentare create ca răspuns la pandemia de COVID-19. Odată adoptate, orientările ar trebui publicate online pentru a facilita controlul public.

... către statele membre

(II) În orientările prevăzute pentru 2023, Comisia ar trebui să furnizeze informații clare și lipsite de ambiguitate cu privire la necesitatea de a promova dezinstituționalizarea și la modul în care acest lucru poate fi realizat, în special în contextul condițiilor favorizante tematice prevăzute în Regulamentul privind dispozițiile comune. Orientările ar trebui să conțină exemple de posibile măsuri care ar putea sprijini dezinstituționalizarea și tranziția către îngrijire familială și comunitară.

(III) La elaborarea acestor orientări, Comisia ar trebui să solicite contribuții din partea organizațiilor care reprezintă persoanele cu handicap.

(IV) Orientările ar trebui să însărcineze statele membre:

(a) să includă în programele lor naționale informații cu privire la strategiile lor de dezinstituționalizare;

(b) să se asigure că „acordurile de parteneriat” și programele operaționale pe care le prezintă Comisiei spre aprobare sunt suficient de detaliate, astfel încât să nu existe niciun domeniu de aplicare pentru a acoperi construirea de instituții pentru persoanele cu handicap și persoanele în vârstă;

(C) să se asigure că activitățile pe care le finanțează în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență al UE contribuie la promovarea dezinstituționalizării;

(d) să depună eforturi pentru a include în mod sistematic organizațiile care reprezintă persoanele cu handicap în conceperea, selecția, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea proiectelor acoperite de fondurile ESI.

... pentru personalul Comisiei

(v) În evaluarea sa privind conformitatea strategiilor și planurilor naționale cu CNUDPH și cu legislația și politicile UE („condiții favorizante orizontale”), Comisia ar trebui:

(a) consultă instituțiile naționale pentru drepturile omului și organizațiile societății civile cât mai curând posibil în acest proces;

(b) dacă este posibil, să ia în considerare investigațiile efectuate de ombudsmanii naționali pentru a stabili dacă utilizarea fondurilor UE este compatibilă cu obiectivul de promovare a dezinstituționalizării;

(C) să acorde prioritate avizelor referitoare la statele membre ale Comitetului CNUDPH.

(vi) Comisia ar trebui să stabilească indicatori privind modul de definire a procesului de dezinstituționalizare, inclusiv necesitatea de a verifica dacă procesele de dezinstituționalizare ale statelor membre există și sunt transparente.

(VII) Orientările ar trebui să clarifice faptul că orice excepție de la interdicția de finanțare a instituțiilor ar trebui să fie interpretată în mod restrictiv și să reflecte comentariul Comitetului ONU potrivit căruia nu ar trebui construite noi „*instituții pe termen lung*” și că „*instituțiile rezidențiale de îngrijire pe termen lung*” mai vechi nu ar trebui renovate dincolo de „*măsurile cele mai urgente necesare pentru a proteja siguranța fizică a rezidenților*”.

Comitete de monitorizare

(VIII) Comisia ar trebui să încurajeze statele membre să faciliteze participarea organizațiilor care reprezintă persoanele cu handicap în comitetele de monitorizare. Comisia ar trebui, de asemenea, să încurajeze statele membre să invite ombudsmanii naționali să participe la lucrările comitetelor de monitorizare într-un rol adecvat (în calitate de consilieri sau membri).

(IX) Comisia ar trebui să solicite statelor membre să se asigure că deciziile comitetului de monitorizare, în special recomandările adresate autorităților naționale cu privire la finanțare, sunt publicate pe site-urile internet ale autorităților naționale relevante într-un format accesibil.

Executarea

(x) Comisia ar trebui să adopte o abordare mai proactivă în ceea ce privește asigurarea respectării legislației, inclusiv prin intermediul procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, în special în cazul în care sunt exprimate preocupări cu privire la faptul că activitățile finanțate de ESI contravin obligației de a promova dezinstituționalizarea.

Emily O'Reilly Ombudsmanul European

Strasbourg, 27/04/2022

ANEXA I: Răspunsuri din partea ombudsmanilor și a organizațiilor societății civile în contextul anchetei Ombudsmanului Monitorizare

Răspunsuri din partea ombudsmanilor naționali

51. Unii respondenți au afirmat că fondurile ESI au fost utilizate pentru a finanța trecerea de la instituțiile mari la instituțiile mai mici și că se așteaptă ca fondurile să fie utilizate în continuare pentru îmbunătățirea instituțiilor existente sau pentru construirea unor noi.

52. Mai mulți respondenți au considerat că autoritățile lor naționale ar trebui să elaboreze o

strategie specifică de dezinstituționalizare. [54] Micii furnizori de servicii sociale ar trebui să aibă un acces mai bun la fondurile ESI pentru a contribui la promovarea dezinstituționalizării. [55] Organizațiile care reprezintă persoanele cu handicap ar trebui să fie incluse în mod sistematic în conceperea, selecția, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea proiectelor acoperite de fondurile ESI.

53. În ceea ce privește posibila participare a ombudsmanilor la comitetele de monitorizare, respondenții care au susținut ideea au subliniat necesitatea revizuirii metodologiei actuale pentru a asigura eficacitatea monitorizării. În cazul în care mandatele ombudsmanului nu prevăd participarea la comitete, iar acest lucru implică resurse suplimentare, acest lucru ar trebui să fie luat în considerare. [56] Majoritatea respondenților au afirmat că monitorizarea fondurilor nu se încadrează în mandatul lor, dar că pot supraveghea organismele de monitorizare. [57] Unii au subliniat că participarea la comitetele de monitorizare ar putea afecta independența instituțională a acestora.

Răspunsuri din partea organizațiilor societății civile

Sprijin în cadrul fondurilor ESI pentru tranziția către îngrijire comunitară și familială

54. Forumul european al persoanelor cu handicap (FED) a afirmat că condiția tematică privind dezinstituționalizarea este interpretată în mod diferit în diferite state membre. Orientările prevăzute de Comisie ar trebui să fie foarte clare și ambițioase și să fie elaborate cu contribuția organizațiilor care reprezintă persoanele cu handicap.

55. Rețeaua europeană pentru o viață independentă (ENIL) a afirmat că condiționalitățile ex ante din perioada de programare 2014-2020 nu au împiedicat investițiile în instituții pentru persoanele cu handicap. În opinia lor, acest lucru nu se va schimba odată cu condițiile favorizante aplicabile perioadei de programare 2021-2027, deoarece:

(i) Comisia a adoptat poziția potrivit căreia investițiile sunt permise pentru instituțiile rezidențiale de lungă ședere pentru persoanele care necesită îngrijire constantă și supraveghere medicală, atât timp cât statele membre înregistrează progrese în ceea ce privește asigurarea unei vieți independente și a dezinstituționalizării [58] .

(II) În evaluarea sa privind îndeplinirea de către statele membre a condițiilor orizontale favorabile, Comisia se bazează pe opiniile autorităților naționale de management și nu solicită opiniile instituțiilor naționale din domeniul drepturilor omului și ale organizațiilor societății civile.

Monitorizarea de către Comisie

56. EDF a afirmat că Comisia pare să fie „suprasolicitată”. Există, de asemenea, o încredere excesivă în organizațiile locale și naționale ale societății civile pentru a raporta cu privire la utilizarea abuzivă a fondurilor. Dar aceste organizații au o capacitate limitată de a desfășura o muncă atât de intensă. În plus, acestea nu pot accesa cu ușurință informațiile privind acțiunile

prevăzute pentru fondurile UE și, prin urmare, adesea pot prezenta observații numai după începerea construcției/reabilitării instituțiilor, ceea ce este prea târziu.

57. ENIL a afirmat că sistemele de monitorizare din statele membre și de la nivelul UE nu sunt suficient de solide pentru a împiedica utilizarea fondurilor ESI pentru proiecte care perpetuează exclusiunea socială și segregarea persoanelor cu handicap. Comisia ar trebui să își asume o mai mare responsabilitate pentru a se asigura că proiectele selectate de statele membre pentru a primi fonduri ESI respectă priorități precum dezinstituționalizarea. Cu toate acestea, „acordurile de parteneriat” și programele operaționale prezentate Comisiei spre aprobare sunt adesea suficient de vagi pentru a acoperi crearea de instituții pentru persoanele cu handicap și persoanele în vârstă.

Rolul societății civile în comitetele naționale de monitorizare

58. FED a afirmat că această implicare a organizațiilor societății civile în comitetele naționale de monitorizare variază de la un stat membru la altul. Organizațiile persoanelor cu handicap (consiliile naționale ale persoanelor cu handicap și organizațiile locale) ar trebui să fie implicate în selectarea și monitorizarea acțiunilor finanțate de UE, în special în ceea ce privește investițiile pentru asigurarea dezinstituționalizării.

59. ENIL consideră că organizațiile care reprezintă persoanele cu handicap nu sunt implicate suficient în etapele de punere în aplicare, monitorizare și evaluare a proiectelor. Nu există fonduri pentru a oferi sprijin tehnic care să le permită participarea. Multe organizații mici nu dispun de suficiente informații cu privire la activitatea comitetelor de monitorizare sau la modul în care pot deveni membri. De asemenea, există o lipsă de transparență în ceea ce privește investițiile acoperite de fondurile ESI, informațiile nefiind adesea furnizate într-un format accesibil. Chiar și în cazul în care organizațiile societății civile depun eforturi considerabile pentru a contribui la consultările cu privire la aceste aspecte, observațiile lor sunt adesea respinse fără explicații.

60. Organizațiile care sunt membre ale comitetelor de monitorizare constată că reuniunile au loc prea rar, acoperă prea multe domenii și sunt foarte tehnice. Ca urmare, organizațiile nu sunt în măsură să discute problemele care le privesc. Reuniunile au loc adesea prea târziu, după ce au început deja acțiuni/proiecte potențial problematice care primesc fonduri ESI.

Impactul pandemiei asupra dezinstituționalizării

61. FED a afirmat că există un risc real ca impactul disproporționat asupra sănătății în structurile de îngrijire instituțională în timpul pandemiei să determine statele membre să încerce să investească mai mult în îngrijirea instituționalizată, ceea ce ar submina grav progresele în direcția dezinstituționalizării. Deși FED recunoaște că Comisia a încercat să se opună propunerilor de investiții în instituții incluse în unele planuri naționale de redresare și reziliență, se teme că aceste investiții ar putea continua în continuare. Având în vedere flexibilitatea sporită acordată statelor membre în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență în comparație cu fondurile ESI, FED îndeamnă Comisia să își intensifice „în mod dramatic” propria

monitorizare, precum și să ofere asistență financiară organizațiilor societății civile care ar putea să o asiste la monitorizare.

62. ENIL și-a exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că fondurile din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență vor fi utilizate pentru a consolida asistența instituțională, în special pentru persoanele în vârstă. Aceste fonduri ale UE ar putea fi utilizate pentru a oferi facilități de izolare sau de distanțare fizică, de exemplu. ENIL a găsit, în unele proiecte de planuri naționale de redresare și reziliență, dovezi privind investițiile planificate în instituții din unele țări.

63. ENIL a subliniat, de asemenea, că instituțiile mari pentru persoanele cu handicap (pentru copii, adulți și persoane în vârstă) continuă să beneficieze de fonduri ESI. Mulți copii cu dizabilități au fost mutați în centre rezidențiale mai mici, în loc să fie returnați familiilor lor sau să li se ofere alte forme de îngrijire familială. Nu există suficiente investiții pentru asistență personală și locuințe accesibile în cadrul fondurilor ESI. În majoritatea statelor membre, care au avut *ca prioritate de finanțare tranziția de la îngrijirea instituționalizată la cea comunitară*, persoanele cu handicap au fost mutate de la instituții mari la instituții mai mici (nume diferite). Comisia ar trebui să utilizeze cea de a doua revizuire a UE de către Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu handicap, care are loc în 2022, ca o oportunitate de a trage învățăminte din perioada de programare 2014-2020.

Măsuri corective și proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor

Observații din partea organizațiilor societății civile

64. ENIL a declarat că procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Austriei și Poloniei (precum și procedurile împotriva României din anul precedent) au durat mai mult de un an. Comisia a informat ENIL că intenționează să închidă toate cele trei proceduri. ENIL a susținut că Comisia se întemeiază exclusiv pe punctele de vedere ale autorităților naționale. Acesta nu a solicitat, de exemplu, opiniile ombudsmanilor polonezi sau austrieci. ENIL a consultat Ombudsmanul polonez cu privire la plângerea privind încălcarea dreptului comunitar referitoare la Polonia. Potrivit ENIL, Ombudsmanul polonez și-a exprimat îngrijorarea cu privire la procesul de dezinstituționalizare din Polonia și la respectarea de către acesta a standardelor privind drepturile omului. Potrivit ENIL, Ombudsmanul polonez are capacitatea de a evalua dacă activitățile finanțate de UE subminează progresele în direcția dezinstituționalizării.

65. ENIL a afirmat că, până în prezent, Comisia nu a constatat o încălcare a legislației UE și nici nu a aplicat alte sancțiuni în legătură cu acțiunile finanțate de ESI legate de instituții pentru persoanele cu handicap și persoanele în vârstă.

[1] A se vedea, de exemplu: C-335/11 și C-337/11, *HK Danmark/Dansk almennyttigt Boligselskab și HK Danmark/Dansk Arbejdsgiverforening*, jugement din 11 aprilie 2013, punctul 30 <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-335/11&language=EN> [Link]; și

comunitare , hotărârea din 18 martie 2014, punctul 73

<https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-363/12> [Link]

[2] Decizia Consiliului din 26 noiembrie 2009 privind încheierea de către Comunitatea Europeană a Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32010D0048> [Link]

[3] Biroul Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului a descris dezinstituționalizarea ca fiind „ *un proces care prevede o schimbare a condițiilor de viață pentru persoanele cu handicap, de la contexte instituționale și de altă natură segregare la un sistem care permite participarea socială în cazul în care serviciile sunt furnizate în comunitate în funcție de voința și preferințele individuale* ” . A se vedea: Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite (2014), Studiu tematic privind dreptul persoanelor cu dizabilități de a trăi independent și de a fi incluse în comunitate: raportul Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, A/HRC/28/37, punctul 25.

[4]

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/committee-on> [Link]

[5] Comentariul general nr. 5, 27 octombrie 2017, punctul 15 și punctul 15 litera (e):

<https://digitallibrary.un.org/record/1311739?ln=en> [Link]

[6] Observații finale cu privire la raportul inițial al Uniunii Europene din 2 octombrie 2015, punctul 51: <https://digitallibrary.un.org/record/812354?ln=en> [Link]

[7] Regulamentul (UE) 2021/1060 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru gestionarea frontierelor și politica de vize

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1060> [Link]

[8] Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind constatarea dezvoltării regionale europene, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a dispozițiilor generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013R1303> [Link]

[9] Preambulul, considerentul (13) al Regulamentului nr. 1303/2013 și preambulul considerentul (6) și articolul 9 alineatul (3) din Regulamentul 2021/1060.

[10] Cauza 417/2018/JN și 1233/2020/MMO.

[11] Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE a evaluat utilizarea fondurilor ESI de către statele membre pentru construirea și renovarea centrelor de îngrijire instituțională:

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2017-independent-living-part-ii-funding-budgeting_en.pdf
[Link]

[12]

<https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=25267>
[Link]

[13] Răspunsurile lor pot fi găsite la adresa:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/155220> [Link]

[14] Statele membre au obligația de a numi comitete de monitorizare pentru a verifica dacă programele operaționale care utilizează fonduri ESI sunt puse în aplicare în mod corect. Comitetele sunt prezidate de autoritatea națională de management și sunt formate din parteneri regionali, economici și sociali. Comisia Europeană are un rol consultativ în cadrul comitetului.

[15] Avocații poporului din Austria, Țara Bascilor, Belgia, Republica Cehă, Croația, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Islanda, Letonia, Malta, Portugalia, România, Slovenia, Spania, Suedia și Trento din Italia au răspuns. Răspunsurile acestora pot fi găsite la adresa:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/155220> [Link]

[16] Condițiile favorizante sunt prevăzute în Regulamentul 2021/1060: „Condiții favorizante orizontale”: Statele membre ar trebui să instituie un cadru național pentru punerea în aplicare a CNUDPH, inclusiv obiective cu obiective măsurabile, mecanisme de colectare și monitorizare a datelor, precum și mecanisme de asigurare a faptului că politicile, legislația și standardele lor privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor în vârstă sunt reflectate în mod corespunzător în pregătirea și punerea în aplicare a programelor care primesc fonduri ESI. În cazul în care o astfel de condiție favorizantă nu este îndeplinită, propunerea nu este eligibilă pentru finanțare.

„Condiții favorizante tematice”: (i) Pentru a fi eligibile pentru finanțare pentru integrarea comunităților marginalizate, statele membre trebuie să dispună de un cadru strategic național de politică pentru incluziunea socială și reducerea sărăciei, care să conțină măsuri de promovare a trecerii de la îngrijirea instituționalizată la cea comunitară. (II) Pentru a fi eligibile pentru finanțare pentru accesul egal la asistență medicală, statele membre trebuie să dispună de un cadru strategic național sau regional de politică în domeniul sănătății, care să conțină măsuri de promovare a serviciilor comunitare.

[17] Un program de finanțare de urgență instituit în cadrul fondurilor structurale și de investiții europene:

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/factsheets/2020/coronavirus-response-investment-i
[Link]

[18] Preambul, considerentul (13) și articolele 21-24 din Regulamentul 2021/1060 . „*Fiecare program stabilește o strategie pentru contribuția programului la obiectivele de politică (...) constă în una sau mai multe priorități (...).*”

[19] Preambul, considerentul (18) și articolele 10-14 din Regulamentul 2021/1060. „ *Acordul de parteneriat ar trebui să fie concis și document strategic care să orienteze negocierile dintre Comisie și statul membru în cauză cu privire la conceperea programelor (...).*”

[20] Preambul, considerentul 55 din Regulamentul 2021/1060.

[21] <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1484> [Link]

[22] Există două seturi de orientări pentru personalul Comisiei cu privire la dezinstituționalizare. Primul oferă consiliere generală cu privire la aplicarea *condiționalităților ex ante* , inclusiv cele legate de dezinstituționalizare:

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/eac_guidance_esif_part2_en.pdf

[Link]. Al doilea ghid se concentrează asupra modului de „operaționalizare” a

dezinstituționalizării prin intermediul fondurilor. Acesta identifică exemple de măsuri care urmează să fie finanțate de FSE și FEDR, cum ar fi elaborarea de strategii de dezinstituționalizare și adaptarea infrastructurii pentru a furniza servicii comunitare:

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_deinstitutionalisation.pdf [Link].

[23] În noiembrie 2019, Grupul de experți europeni privind tranziția de la îngrijirea instituționalizată la cea comunitară a elaborat un document exhaustiv: [o listă de verificare pentru a se asigura că măsurile finanțate de UE contribuie la o viață independentă prin dezvoltarea și asigurarea accesului la servicii familiale și comunitare.](#) [Link]

[24] Articolul 23 din Regulamentul 2021/1060

[25] Acoperit de Regulamentul 1303/2013

[26] Regulamentul 1303/2013 – condiționalitatea ex ante generală 3.

[27] Regulamentul 1303/2013 – condiționalitate ex ante tematică 9.1.

[28] Disponibil la adresa https://ec.europa.eu/regional_policy/en/atlas/programmes [Link]

[29] Acoperit de Regulamentul 2021/1060

[30] Articolul 15 alineatul (4) din Regulamentul 2021/1060.

[31] Anexa III la Orientările privind asigurarea respectării Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene la punerea în aplicare a fondurilor ESI:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016XC0723\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016XC0723(01)) [Link]

[32] OI/8/2014/AN <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/59836> [Link]

[33] anexa IV punctele 4.4 și 4.6 la Regulamentul 2021/1060: „Cadrul strategic de politică pentru sănătate și îngrijirea pe termen lung” și „Cadrul strategic național de politici pentru incluziunea socială și reducerea sărăciei”

[34] A se vedea punctul 13 din decizia sa.

[35] Raportorul special al ONU pentru drepturile persoanelor cu handicap a remarcat, după ce a vizitat Comisia Europeană (și alte instituții ale UE) în martie 2022, că „*dispoziția privind egalitatea/nediscriminarea din CRPD (și, într-adevăr, din Carta UE) nu este acceptabilă pentru a „realiza progresiv”*”.

<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/03/un-expert-hails-eu-commitment-disability-rights> [Link]

[36] Comentariul general nr. 5, 27 octombrie 2017, punctul 49:

<https://digitallibrary.un.org/record/1311739?ln=en> [Link]

[37] Articolul 33.2 din CNUDPH prevede ca statele părți să instituie un cadru pentru promovarea, protejarea și monitorizarea punerii în aplicare a convenției.

[38] În conformitate cu articolul 38-40 din Regulamentul 2021/1060, Comisia participă la aceste comitete cu titlu consultativ.

[39] În 2019, Comisia a primit, de asemenea, o plângere privind încălcarea dreptului comunitar împotriva României cu privire la aceeași chestiune.

[40] Articolul 5 din CRPD.

[41] Articolul 21 din cartă.

Articolul 19 din CRPD prevede că părțile ar trebui să ia măsuri pentru a asigura dreptul persoanelor cu handicap de a trăi independent și de a fi incluse în comunitate.

[43] Articolul 26 din cartă prevede dreptul persoanelor cu handicap de a beneficia de orice măsuri pentru a le asigura independența, integrarea socială și profesională și participarea la viața comunității.

[44] Preambul, considerentul 55, Regulamentul 2021/1060 și preambulul, considerentul (12) și articolul 6 din Regulamentul nr. 1303/2013.

[45] Articolul 9 din Regulamentul 2021/1060.

[46] Baza de date a Organismului Tratatului ONU, disponibilă la adresa:

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=4&DocTypeID=5
[Link]

[47] Comisia poate emite un aviz motivat și poate suspenda plățile, cu condiția „există o legătură suficient de directă între chestiunea abordată în avizul motivat și cheltuielile în cauză, astfel încât să pună în pericol legalitatea și regularitatea acestuia”. Preambul, considerentul (70) al Regulamentului 2021/1060

[48] Comunicarea Comisiei, Legislația UE: rezultate mai bune printr-o aplicare mai bună:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2017.018.01.0010.01.ENG
[Link]

[49] Ibidem, punctul 2.

[50] OI/8/2014/AN <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/59836> [Link]

[51] Cauza 1233/2019/MMO: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/55112> [Link]

[52] CRPD/C/HUN/IR/1, 17 septembrie 2020, la adresa: <https://bit.ly/3elqo31>

[53] În conformitate cu Regulamentul 2021/1060. De exemplu, întreruperea termenului de plată (articolul 96) sau suspendarea plăților (articolul 97).

[54] Avocatul Poporului din Austria, Țara Bascilor, Republica Cehă, Estonia, Letonia, Slovenia

[55] Ombudsmanii din Austria, Croația, Republica Cehă, Estonia și Slovenia

[56] Danemarca, Estonia, Finlanda, Malta, Portugalia,

[57] Austria, Țara Bascilor, Republica Cehă, Croația, România, Slovenia, Spania, Suedia

[58] ENIL a făcut referire la un aviz juridic care a făcut obiectul unei plângeri anterioare adresate Ombudsmanului (417/2018/JN):

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/52034> [Link]